

til almenheden eller vises offentligt, bør brugeren fortsat have mulighed for at bruge eksemplarerne på disse måder, selv om der ved en senere lovændring er sket en indskrænkning i adgangen hertil.

Forslaget til stk. 2 har især betydning, når det gælder de nye spredningsrettigheder til fordel for udøvende kunstnere, fremstillere af lydoptagelser og fremstillere af fotografiske billeder, jf. lovforslagets §§ 65, 66 og 70. Bestemmelsen indebærer, at eksemplarer af udøvenes kunstneres fremførelser, lydoptagelser og fotografiske billeder, der er lovligt fremstillet før lovens ikrafttræden kan spredes til almenheden. Dette gælder dog ikke for udlejning og for ophavsmændenes vedkommende heller ikke for udlån af filmværker og edb-programmer i maskinlæsbar form, jf. § 19, stk. 2 og 3.

Med hensyn til aftaler indgået før den 30. juni 1995 henvises til forslaget til § 91 og bemærkningerne hertil.

Til § 91

Til stk. 1

Forslaget til stk. 1 indeholder en overgangsregel vedr. aftaler om overdragelse af ophavsrettigheder, hvorefter de fravigelige bestemmelser i lovforslagets §§ 54, 55, 56 og 58 om overdragelse af ophavsrettigheder ikke finder anvendelse på aftaler, der er indgået før lovens ikrafttræden den 30. juni 1995. Sådanne aftaler må bedømmes efter de regler, der gjaldt ved aftalens indgåelse.

En tilsvarende overgangsregel findes ikke i den gældende ophavsretslov. Det er dog almindeligt antaget, at princippet også har været gældende under den nuværende ophavsretslov, hvilket er kommet til udtryk i Højesterets dom af 22. januar 1974 (Ugeskrift for Retsvæsen 1974, s. 167) i en sag mellem forfatteren Soya og Danmarks Radio. Højesteret fastslog, at formodningsreglen i den gældende ophavsretslovs § 42 (jf. lovforslagets § 58) om filmatiseringsaftaler ikke fandt anvendelse på en aftale, der var indgået før den gældende lovs ikrafttræden den 1. oktober 1961.

Kulturministeriet finder det mest hensigtsmæssigt, at princippet kommer til udtryk i selve loven, navnlig under henvisning til, at lovforslagets kap. 3 indeholder en række nye aftalebemmelser med betydning for det praktiske retsliv. Også Finland og Sverige har udtrykkelige overgangsregler om aftaler om overdragelse af ophavsrettigheder.

De ovennævnte aftaleregler i lovforslagets kap. 3 afviger på en række punkter fra de hidtil gældende. Det drejer sig fx om forslagene til §§ 54 og 55 om tilbagefaldsret og § 58 om aftaler om indspilning af

film. Lovforslaget viderefører heller ikke den gældende lovs detaljerede bestemmelser om forlagsaftaler. I disse tilfælde må omfanget af den aftalte rettighedsoverdragelse bedømmes efter de retsregler, der var gældende på tidspunktet for aftalens indgåelse. Det betyder bl.a., at de udnyttelsesfrister, der er nævnt i lovforslagets §§ 54 og 55 kun finder anvendelse på aftaler, der indgås efter lovens ikrafttræden den 30. juni 1995.

For så vidt angår den ufravigelige bestemmelse i forslaget § 57 om afregning og kontrol finder hovedreglen i forslaget til § 90, stk. 1, derimod anvendelse. Det samme gælder bestemmelserne i forslaget §§ 61 og 62 om arv og kreditorforfølgning.

Forslaget til § 91, stk. 1, gælder ikke alene for aftaler med ophavsmænd, men også for aftaler med udøvende kunstnere og fotografer, jf. forslaget til § 65, stk. 4, og § 70, stk. 3, hvor der er henvist til de fleste af de i § 91, stk. 1, nævnte bestemmelser om aftaler om rettighedsoverdragelse.

Til stk. 2

Efter lovforslagets § 65, stk. 3, indebærer en aftale mellem en udøvende kunstner og en filmproducent om at medvirke ved indspilningen af en film, at den udøvende kunstner, i mangel af modstående aftale, formodes at have overdraget sin ret til udlejning af filmen til producenten.

Som nævnt i bemærkningerne til stk. 1 finder en sådan formodningsregel normalt ikke anvendelse på aftaler, der er indgået før lovens ikrafttræden.

Udøvende kunstnere har efter den gældende lov ikke nogen rettigheder med hensyn til eksemplarspredning. Der har derfor ikke været nogen anledning til at træffe aftale om en overdragelse af spredningsretten. På denne baggrund foreslås det i overensstemmelse med art. 13, stk. 3, i udlejnings- og udlånsdirektivet, at formodningsreglen i § 65, stk. 3, også skal gælde for aftaler, der er indgået før lovens ikrafttræden.

Til stk. 3

I lovforslagets § 30, stk. 5, bestemmes det som noget nyt, at den aftalelicensordning, der gælder for radiofoniers rettigheds-clearing, ikke finder anvendelse på udsendelser i radio og fjernsyn via satellit, medmindre der samtidig af det pågældende radio- eller fjernsynsforetagende foretages udsendelse over et jordsendenet. Endvidere er der i lovforslagets § 87 foreslået særlige nye bestemmelser for satellitudsendelser, der sker fra et land med et lavere beskyttelsesniveau end EF's satellit- og kabeldirektiv.